

**Forslag
til
lov om ændring af lov om markedsføring¹
(kontrolundersøgelser)**

I lov nr. 1389 af 21. december 2005 om markedsføring, som ændret ved § 102 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

§ 1

9. Efter § 22 indsættes:

”Kontrolundersøgelser på stedet”

”§ 22 a. Forbrugerombudsmanden kan foretage kontrolundersøgelser til brug for behandling af klager, der er oversendt fra håndhævelsesmyndigheder i andre EU-lande i medfør af forordning (EF) 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde, og som vedrører overtrædelser af direktiver, for hvilke Forbrugerombudsmanden er udpeget som kompetent myndighed. Adgangen til kontrolundersøgelser indebærer, at Forbrugerombudsmanden får adgang til en virksomheds lokaler og transportmidler med henblik på dér at gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning, herunder markedsføringsmateriale, regnskaber og andre forretningspapirer, uanset informationsmedium. I forbindelse med kontrolundersøgelsen kan Forbrugerombudsmanden kræve mundtlige forklaringer.

Stk. 2. Hvor en virksomheds oplysninger opbevares hos eller behandles af en ekstern databehandler, kan Forbrugerombudsmanden få adgang til den eksterne databehandlers lokaler med henblik på dér at gøre sig bekendt med og tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1. Adgangen forudsætter, at det ikke er muligt for Forbrugerombudsmanden at få adgang til de pågældende oplysninger direkte fra den virksomhed, som er genstand for kontrolundersøgelsen.

Stk. 3. Forbrugerombudsmandens kontrolundersøgelser kan kun finde sted efter indhentet retskendelse og mod behørig legitimation.

Stk. 4. Hvis virksomhedens forhold gør, at det ikke er muligt for Forbrugerombudsmanden samme dag, som kontrolundersøgelsen foretages, at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1 og 2, kan Forbrugerombudsmanden forsegle de relevante forretningslokaler og oplysninger i op til 72 timer.

Stk. 5. Under samme betingelser som i stk. 4 kan Forbrugerombudsmanden medtage de oplysninger eller det medium, hvorpå oplysningerne befinder sig, med henblik på kopiering. Det af Forbrugerombudsmanden medtagne materiale skal sammen med et sæt kopier af de oplysninger, som Forbrugerombudsmanden har taget til brug for en nærmere gennemgang, tilbageleveres til virksomheden eller sammenslutningen senest 3 hverdage efter kontrolundersøgelsen.

Stk. 6. Politiet yder bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter stk. 1 og 2 samt stk. 4 og 5. Familie- og forbrugerministeren kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.”

---

¹ Loven indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomhedernes urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004, (direktivet om urimelig handelspraksis), (EU-Tidende 2005, nr. L 149, s. 22-39).

10. I § 30, stk. 2, indsættes efter ”§ 22, stk. 2, ”: ”eller § 22a, stk. 1, 3. pkt.”

§ 2

Loven træder i kraft den 1. december 2007. Dog træder § 1, nr. 9 og nr. 10, i kraft den 29. december 2006.

I de almindelige bemærkninger indsættes følgende afsnit:

a) I indledningen indsættes følgende:

Lovforslaget har endvidere til formål at præcisere Forbrugerombudsmandens adgang til at foretage kontrolundersøgelser jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse (offentliggjort i EF-Tidende L 364 af 9. december 2004, s. 1-11).

b) Forordningen om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse.

Forordningen etablerer et formelt og bindende samarbejde mellem de europæiske håndhævelsesmyndigheder. Forordningen finder anvendelse på overtrædelser af EU-retsakter (for tiden i alt 15), som beskytter forbrugernes kollektive interesser. Retsakterne fremgår af bilaget til forordningen.

I praksis indebærer forordningen, at hvis et firma fra et andet land i EU overtræder det pågældende lands lovgivning, der omhandler en af retsakterne, i Danmark, kan den relevante danske myndighed bede den tilsvarende myndighed i det pågældende land om at bringe overtrædelserne til ophør. Omvendt skal den danske myndighed bringe overtrædelserne til ophør, hvis et dansk firma overtræder den danske lovgivning i et andet EU land.

I hver medlemsstat er der udnævnt et antal kompetente myndigheder. I Danmark er Forbrugerombudsmanden, Finanstilsynet, Lægemiddelstyrelsen, Statens Luftfartsvæsen og Radio- og tv-nævnet udnævnt som kompetente myndigheder. Forbrugerombudsmanden er udnævnt til at fungere som central håndhævelsesmyndighed samt national forbindelses- og koordinationsmyndighed.

Samarbejdet træder i kraft d. 29. december 2006.

c) Gældende ret

I afsnittet om Markedsføringsloven indsættes følgende:

Markedsføringslovens §§ 22, stk. 2, § 23, 27 og 29 giver Forbrugerombudsmanden vidtgående direkte beføjelser til at kræve oplysninger, indhente tilsagn, anlægge retssag og nedlægge foreløbige forbud.

Endvidere har Forbrugerombudsmanden offentliggørelsesbeføjelser i medfør af § 2, stk. 2, i bekendtgørelse om Forbrugerombudsmandens virksomhed.

Retsplejeloven fastsætter regler om omkostningsfordeling af sagsomkostninger i forbindelse med en retssag.

d) Forordningens indvirkning på dansk ret

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse (offentliggjort i EF-Tidende L 364 af 9. december 2004, s. 1-11) indebærer, at de udpegede *kompetente myndigheder* i henhold til de respektive retsakter er forpligtet til at bistå hinanden i håndhævelsessager. Det vil sige, at der i hvert enkelt medlemsland skal findes en offentlig myndighed, som er beføjet til at håndhæve disse retsakter, således som de er gennemført i national ret. Forbrugerombudsmanden er kompetent myndighed for 12 ud af de 15 retsakter, der p.t. er omfattet.

Behandlingen af sager skal bl.a. varetages ved hjælp af de beføjelser, som myndighederne, jf. forordningens artikel 4, stk. 6, som minimum skal have til rådighed. Myndigheden har en pligt til at gøre brug af disse beføjelser samt eventuelle yderligere nationale beføjelser, som myndigheden måtte have i medfør af national lovgivning, jf. artikel 8, stk. 2. Beføjelserne omfatter bl.a. retten til at kræve relevante dokumenter, at anmode om supplerende relevant information, at kræve nedlæggelse af forbud mod en ulovlig handling, samt at foretage kontrolundersøgelser mv.

Der findes ikke den nødvendige hjemmel i markedsføringsloven, retsplejeloven eller anden lovgivning for Forbrugerombudsmanden til at gennemføre nødvendige kontrolundersøgelser på stedet i forbindelse med civilretlige sager.

I sager, som Forbrugerombudsmanden anmelder til politiet, kan politiet anmode om retskendelse til at foretage ransagning, jf. retsplejeloven. Forordningen giver imidlertid mulighed for, at Forbrugerombudsmanden kan foretage kontrolundersøgelser også i civilretlige sager, og den mulighed foreligger ikke i dag.

Ifølge forordningen har Forbrugerombudsmanden således kompetence til at gennemføre kontrolundersøgelser, men denne hjemmel fremgår ikke af markedsføringsloven. Ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger bør der derfor indsættes en bestemmelse, der præciserer betingelserne for hvornår og hvordan, der kan foretages kontrolundersøgelser.

e) I afsnittet om lovforslagets indhold i hovedtræk indsættes følgende:

Endelig indeholder forslaget en ny bestemmelse i § 22a, der præciserer betingelserne for hvornår og hvordan Forbrugerombudsmanden kan foretage kontrolundersøgelser som led i sit europæiske håndhævelsessamarbejde, samt en præcisering af § 30, stk. 2, om sanktionen ved manglende afgivelse af oplysninger.

f) I afsnittet om forholdet til EU-retten indsættes følgende:

Lovforslaget indeholder endvidere en præcisering af Forbrugerombudsmandens adgang til at foretage kontrolbesøg i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse.

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser tilføjes følgende:

Til § 1

Til nr. 9

Til den nye § 22a, stk. 1

En kontrolundersøgelse kan gennemføres i de tilfælde, hvor Forbrugerombudsmanden på baggrund af en konkret klage, har en formodning om, at en virksomhed overtræder en bestemmelse i en af de retsakter, der er omfattet af håndhævelsessamarbejdet som fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse (offentliggjort i EF-Tidende L 364 af 9. december 2004, s. 1-11), og hvor Forbrugerombudsmanden under hensyn til proportionalitetsprincippet skønner, at det er den mest hensigtsmæssige måde at indhente oplysninger på.

For at sikre, at Forbrugerombudsmanden får adgang til det nødvendige materiale, kan det være nødvendigt at kunne kræve mundtlige forklaringer. Personkredsen, der kan afkræves forklaring under en kontrolundersøgelse, omfatter repræsentanter for den virksomhed, der er undergivet kontrolundersøgelsen. Begrebet *repræsentanter for virksomheden* skal fortolkes bredt. Det følger heraf, at enhver ejer, medejer eller ansat, der kan repræsentere virksomheden, kan afkræves en mundtlig forklaring.

De mundtlige forklaringer angår alene oplysninger om faktuelle forhold vedr. genstanden for kontrolundersøgelsen. Som eksempler kan nævnes oplysninger om virksomhedens organisationsdiagram, medarbejdernes ansvarsområder eller hvor virksomhedens markedsføringsmateriale opbevares. Forbrugerombudsmanden kan ikke kræve mundtlige forklaringer efter § 22a, stk. 1, 3. pkt., i tilfælde, hvor Forbrugerombudsmanden har en sådan konkret mistanke om et strafbart forhold, at der er grundlag for at rejse sigtelse. Kapitel 4, om selvinkriminering, i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, finder anvendelse på bestemmelsen.

Hvis en repræsentant for virksomheden nægter at udtale sig, eller kommer med forkerte eller vildledende oplysninger, vil det være omfattet af markedsføringslovens § 30, stk. 2, hvorefter den, som undlader at meddele oplysninger, der afkræves efter § 22, stk. 2 eller § 22a, stk. 1, 3. pkt., eller som i forhold, der omfattes af loven, meddeler Forbrugerombudsmanden urigtige eller vildledende oplysninger, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Til den nye § 22a, stk. 2

§ 22a, stk. 1, giver Forbrugerombudsmanden mulighed for at gennemgå og kopiere materiale, herunder materiale fra virksomhedens it-system. Det gælder også materiale, som gøres tilgængeligt gennem opkobling fra virksomheden til dens it-systemer eller datalagre (servere m.v.), der fysisk befinder sig uden for virksomheden, f.eks. fordi edb-driften er out-sourcet, eller fordi datalagrene (servere m.v.) ligger hos en anden virksomhed i samme koncern. Af tekniske eller praktiske årsager er det imidlertid ikke altid muligt at foretage en sådan opkobling. Der er derfor behov for en hjemmel, der giver Forbrugerombudsmanden direkte adgang til virksomhedens eksternt placerede edb-oplysninger.

Med denne bestemmelse vil Forbrugerombudsmanden kunne få adgang til oplysninger placeret hos en ekstern databehandler, såfremt det ikke er muligt at få adgang til oplysningerne hos den, som er genstand for kontrolundersøgelsen. En sådan adgang forudsætter, at Forbrugerombudsmanden har indhentet en retskendelse, som giver adgang til den eksterne databehandler.

Til den nye § 22a, stk. 3

Forbrugerombudsmanden kan kun foretage en kontrolundersøgelse, såfremt der forudgående er indhentet en retskendelse. Anmodning om retskendelse forelægges for Sø- og Handelsretten, jf. retsplejeloven § 225, hvorefter Sø- og Handelsretten behandler sager, hvor Forbrugerombudsmanden er part, og anvendelsen af lov om markedsføring har væsentlig betydning.

I nogle tilfælde kan grundlaget for kontrolundersøgelsen imidlertid være så omfattende, at efterforskningen skal overgå til politiet efter retsplejelovens §§ 793ff om ransagning i stedet for en kontrolundersøgelse efter § 22a i markedsføringsloven.

Til den nye § 22a, stk. 4 og 5

Forbrugerombudsmanden bør tilstræbe at kopiere de ønskede oplysninger under kontrolundersøgelsen i virksomheden. Da en kontrolundersøgelse af hensyn til virksomhederne normalt afsluttes samme dag, som den er påbegyndt, kan det forekomme, at det ikke er muligt at afslutte kopieringen af de ønskede oplysninger inden for denne frist. Det kan f.eks. ske, at Forbrugerombudsmanden ikke kan få adgang til en bærbar computer, der anvendes af en af virksomhedens ansatte. Der kan også forekomme tilfælde, hvor en ansat sletter alle filer på sin computer lige før, Forbrugerombudsmanden skal undersøge den. I sådanne særlige tilfælde kan Forbrugerombudsmanden have behov for at medtage den pågældende computer med henblik på ved anvendelse af særligt udstyr at få adgang til computeren eller at retablere slettede informationer. Ligeledes vil der kunne opstå problemer med virksomhedens kopimaskiner, som i særlige tilfælde nødvendiggør, at noget materiale medtages med henblik på kopiering hos Forbrugerombudsmanden.

På denne baggrund foreslås det, at Forbrugerombudsmanden får adgang til at medtage materiale, herunder et informationsmedium. Adgangen hertil er begrænset til de særlige tilfælde, hvor virksomhedens forhold gør, at det ikke er muligt at få adgang til eller kopiere materialet eller informationsmediet på stedet. Hjemlen til i disse særlige tilfælde at medtage materiale gælder, jf. bestemmelsens henvisning til stk. 2, også oplysninger og informationsmedier fra eventuelle eksterne databehandlere. Det er dog i forhold til materiale indhentet hos en ekstern databehandler en forudsætning, at oplysningerne m.v. alene vedrører den virksomhed, som er genstand for kontrolundersøgelsen.

Såvel den virksomhed, som er genstand for kontrolundersøgelsen, som den eksterne databehandler, skal have en kvittering som dokumentation for, hvilket materiale Forbrugerombudsmanden har medtaget, og hvorfra i virksomheden m.v. det stammer.

Materialet skal tilbageleveres senest tre hverdage efter, at en kontrolundersøgelse har fundet sted. Med udtrykket "hverdage" menes mandag til fredag bortset fra helligdage, grundlovsdag, juleaftensdag og nytårsaftensdag.

Det forudsættes ved administrationen af bestemmelsen, at Forbrugerombudsmanden tilbyder såvel den virksomhed, der har været genstand for en kontrolundersøgelse, som en ekstern databehandler, jf. stk. 2, at være til stede, når Forbrugerombudsmanden undersøger og kopierer materialet. Ved

tilbageleveringen af materialet til den virksomhed, der har været genstand for en kontrolundersøgelse udleverer Forbrugerombudsmanden endvidere, en liste over de kopier, der er taget, samt et sæt af kopierne.

Hvis der sker beskadigelser, herunder tab af data, på medtaget materiale eller medier, mens det er i Forbrugerombudsmandens varetægt, er Forbrugerombudsmanden erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Til nr. 10

Det foreslås, at den der undlader at afgive mundtlige forklaringer i forbindelse med en kontrolundersøgelse jf. § 22a, stk. 1, 3. pkt. kan straffes med bøde, på samme måde som den der undlader at meddele oplysninger, der afkræves efter § 22, stk. 2.

Til § 2

Det foreslås, at de foreslåede ændringer træder i kraft den 1. december 2007. Dog træder § 1, nr. 9, i kraft den 29. december 2006 som følge af ikrafttrædelsen af forordningen om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse.